

Tutkimus ja ennakointi / Eeva Hellström

27.5.2016

Hakuilmoitus

Benchmark-selvitys:

Tieteellinen tuki kestävän kehityksen politiikalle

Tausta

Valtioneuvoston kanslian koordinoima kestävän kehityksen toimikunta on keskeisin kansallinen kestävän kehityksen foorumi. Toimikunta vastaa Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksesta ("Suomi jonka haluamme 2050") sekä tukee hallitusta Agenda2030 kansallisen suunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa.

Kestävän kehityksen toimikunnan noin 80 jäsentähosta vain 4 edustaa tutkimusta tai innovaatiotoimintaa. Tieteelliselle näkökulmalle on kansallisessa kestävän kehityksen työssä kuitenkin suuri tarve.

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on vuoden 2014 perustanut tähän tarkoitukseen Kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin. Asiantuntijapaneeli

1. tuo tieteelliseen tietoon pohjautuvaa kestävän kehityksen näkökulmaa yhteiskunnalliseen keskusteluun
2. haastaa, valmistelee ja arvioi kestävän kehityksen toimikunnan ja sihteeristön työtä sekä yhteiskuntasitoumuksen sisällön jalkauttamista

Paneelin jäsenet on kutsuttu mukaan henkilökohtaisen asiantuntemuksen perusteella, eivätkä he edusta paneelissa taustaorganisaatioitaan. Paneelin jäsenet 1.1.2016 ovat:

- Eeva Furman (pj.) / Suomen ympäristökeskus
- Eva Heiskanen / Kuluttajatutkimuskeskus
- Heikki Hiilamo / Helsingin yliopisto
- Tuuli Hirvilampi / Jyväskylän yliopisto
- Janne Hukkinen / Helsingin yliopisto
- Jaakko Kiander / Ilmarinen
- Anne Birgitta Pessi / Helsingin yliopisto
- Juho Saari / Itä-Suomen yliopisto

Sitra tarjoaa keskusteluympäristön, fasilitoi työskentelyä sekä auttaa viestien kirjoittamisessa ja välittämisessä.

Lisäksi Kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö osallistuu kokouksiin tarkoituksenmukaisin osin.

Paneeli kokoontuu noin 5-6 kertaa vuodessa. Osa kokouksista toteutetaan työpajoina. Paneelin jäsenten kontribuutio perustuu pääosin kokousten ja työpajojen aikana käytäviin keskusteluihin sekä puheenvuoroihin paneelin näkökulmasta keskeisissä paneelin omissa sekä muiden tilaisuuksissa (mm. kestävän kehityksen toimikunnan kokoukset).

Kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli on työskennellyt aktiivisesti ja toimintaan sitoutuneesti.

Tieteellinen tuki ja kompleksit ongelmat

Monet kestävän kehityksen haasteet ovat komplekseja ja vahvasti kytkeytyneitä toisiinsa. Eri tieteenalat voivat - perustelluista syistä – tarjota samaan haasteeseen hyvinkin erilaisia ja toisinaan jopa ristiriitaisia ratkaisumalleja. Tiede ei siten useinkaan pysty tarjoamaan yksiselitteisiä vastauksia moniin kestävän kehityksen haasteisiin.

Monimutkaisten ongelmien kanssa painiskelevat päätöksentekijät kohdistavat helposti katseensa tieteentekijöiden suuntaan peräänkuuluttaen selkeitä ja yksiselitteisiä "evidence-based" ratkaisuja. Tieteellinen tuki kestävän kehityksen politiikalle edellyttää kuitenkin moniulotteisempia lähestymistapoja, jotka perustuvat erilaisten näkökulmien tunnistamiseen ja yhteiseen oppimiseen tähtäävään dialogiin tieteen ja päätöksentekijöiden kesken.

Kestävän kehityksen kysymyksiä laaja-alaisesti tarkastelevalta asiantuntijapaneelilta ei siten välttämättä voida edellyttää eksakteja vastauksia yksittäisiin kestävän kehityksen haasteisiin, vaan paneelin mahdollisuudet perustuvat pikemminkin kykyyn tuoda saman pöydän ääreen erilaisten tieteenalojen edustajia muodostamaan kokonaisnäkemystä kestävän kehityksen tavoitteista ja suunnasta.

Paneelimuotoinen tieteellinen tuki on kuitenkin vain yksi tapa organisoida tieteellinen tuki kestävän kehityksen politiikalle. Selvityksen tarkoituksena onkin kartoittaa myös muita vaihtoehtoisia tapoja.

Selvityksen tavoitteet

Asiantuntijapaneeli käynnistettiin kaksivuotisena kokeiluna (2014-15), jolle on myönnetty jatkoaika vuodelle 2016. Tavoitteena on vuoden 2016 aikana määrittää ja varmistaa tieteellisen asiantuntijatuen jatkamisen tapa kansalliseen kestävän kehityksen työhön vuoden 2016 jälkeen.

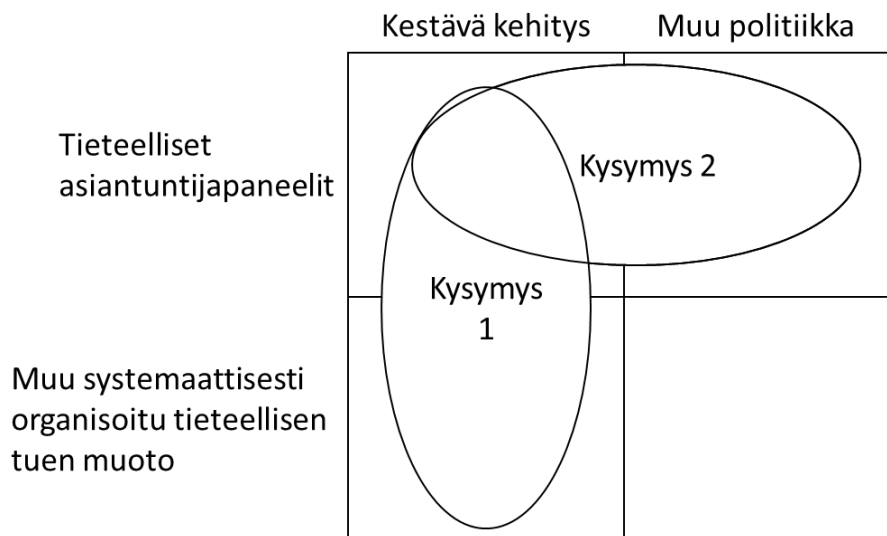
Benchmark –selvityksen tehtävänä on tuottaa tietoa paneelin tulevaisuudesta käytävään keskusteluun ja päätöksentekoon. Erityisesti selvityksen tavoitteena on tuottaa benchmark-pohjaista tietoa tavoista, joilla tieteellinen tuki kestävän kehityksen politiikalle on järjestetty eri maissa.

Selvitys vastaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten tieteellinen tuki on eri maissa organisoitu kestävän kehityksen politiikan tueksi?
  - a. Millaisia vaihtoehtoisia toimintamalleja on löydettävissä?
  - b. Mitkä ovat toimintamallien mahdolliset hyödyt ja haasteet?
2. Minkälaisia esimerkkejä voidaan löytää vaihtoehtoisista tavoista hyödyntää tieteellisiä asiantuntijapaneeleita politiikan tukena?
  - a. Mitkä ovat olemassa olevien paneelien mandaatit?
  - b. Mikä on niiden suhde politiikkaan ja hallintoon?
  - c. Mitkä ovat paneelien keskeiset työskentelytavat ja toimintamallit?

- d. Mitkä tahot vastaavat paneelin rahoituksesta ja isännöimisestä?
  - e. Miten paneelit resursoidaan?
3. Mitä johtopäätöksiä em. kysymyksistä voidaan vetää Suomelle?

Kysymys 1 keskittyy siten yksinomaan kestävän kehityksen politiikkaan ja kysymys 2 katsoo nimenomaan asiantuntijapaneelien roolia.

Selvitys keskittyy OECD-maihin, joista yhdessä ohjaajan kanssa valitaan tarkemman tarkastelun kohteeksi noin 6-8 kiinnostavinta maata. Tavoitteena ei ole tehdä kattavaa analyysiä kaikista olemassa olevista toimintamalleista, vaan kartoittaa vaihtoehtoisia lähestymistapoja ja niistä saatuja kokemuksia.

Esimerkkejä mahdollisista tietolähteistä ovat mm. ESDN-verkosto (European Sustainable Development Network) sekä SDSN (European Sustainable Development Solutions Network) sekä muut Suomessa ja Euroopassa toimivat asiantuntijapaneelit ja tieteelliset verkostot. Selvitys tehdään pääosin julkisesti verkossa tarjolla olevaan tietoon pohjautuen, mutta sen tietopohjaa voidaan tarvittaessa täydentää puhelinhaastatteluin tai sähköpostikyselyillä.

Selvityksen toteutus ja aikataulu

Selvityksen arvioidaan edellyttävän noin 2-3 kk työpanosta. Tavoitteena on aloittaa selvitystyö kesäkuun puolella siten, että se valmistuisi viimeistään 30.9.2016. Selvityksen alustavia tuloksia on voitava esitellä kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin elo-syyskuun vaihteessa järjestämässä pienimuotoisessa RoundTable –keskustelutilaisuudessa.

Selvityksen tavoitepituus on noin 20 sivua ja se voidaan kirjoittaa joko suomeksi tai englanniksi (pääosa aineistosta on todennäköisesti englanniksi).

Selvitys voidaan toteuttaa esim. toimeksiannota, jolloin Sitra ei tarjoa selvityksentekijälle työtiloja tai -laitteita, tai Sitrassa tapahtuvana kesäharjoitteluna, jolloin Sitra tarjoaa tekijälle työtilat ja -laitteet.

Selvitystyö soveltuu mm. korkeakoulusta hiljattain valmistuneelle, tai korkeakouluopintojen loppuvaiheessa olevalle opiskelijalle. Yhteiskuntatieteellinen lähestymistapa katsotaan eduksi.

Selvityksen ohjaajana toimii kestävän kehityksen asiantuntijajaneelin fasilitaattori Eeva Hellström Sitrasta.

Hakeminen

Selvitystyöstä kiinnostuneita pyydetään lähettämään hakemus satu.valorinta@sitra.fi **viimeistään maanantaihin 6.6.2016 klo 10 mennessä**. Hakemuksesta tulee ilmetä

- hakemus, josta käy ilmi selvityksentekijän aiempi kokemus aiheesta ja motivaatio työhön
- hakijan CV
- ehdotus toimeksiannon muodosta (toimeksianto tai kesäharjoittelu) sekä palkka- tai palkkiopyyntö

Selvitystyö on mahdollista aloittaa välittömästi, kun valinta selvityksen tekijästä on tehty.

Lisätietoja: Eeva Hellström, Johtava asiantuntija, Sitra

Puh. 050-3512412, tavoitettavissa puhelimitse 1.6 klo 9-12)